Van: Adviescommissie Structuur

Aan: Bestuur Vereniging Dorpsbelang Hees

Datum: juli 2026, versie 20 juli 2026

Aanleiding

Tijdens de ALV van Vereniging Dorpsbelang Hees (hierna: VDH) 7 mei jl. is een tijdelijke Adviescommissie Structuur (hierna 'commissie') in het leven geroepen. Aanleiding daarvoor was de zoektocht van het bestuur, die zich uitte in vragen rondom de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WTBR), de Omgevingswet en de wijze van vertegenwoordiging van de Vereniging en het mandaat van de verschillende werk- en focusgroepen.

Tijdens de ALV bood de presentatie van Hans Pieterse met betrekking tot de WTBR en de rechtsvorm van de VDH voldoende houvast. De strekking was dat het bestuur niet te zeer te vrezen heeft voor bestuurdersaansprakelijkheid en dat de rechtsvorm 'Vereniging' de meest passende vorm is.

Onder voorzitterschap van Loek Janssen is de tijdelijke commissie -verder bestaande uit Anton Beljaars, Kirsten ten Cate, Jeroen van Dijk, Martin Kleijburg en Rutger Zwart, met plezier aan de slag gegaan met de resterende vraagstukken met betrekking tot de (gewenste) interne structuur en werkwijzen. Rogier Huurman, secretaris van de Vereniging, was bij het bespreken van het vraagstuk door de commissie betrokken als klankbord.

Leeswijzer

Hieronder volgt allereerst een samengevat overzicht van onze aandachtspunten (en/of suggesties). Daarna volgt de toelichting daarop. Onderaan iedere paragraaf die het aandachtspunt inleidt en toelicht, is het desbetreffende samengevatte aandachtspunt opgenomen in een gele balk.

Samengevatte aandachtspunten en suggesties

1. Zorg dat alle activiteiten van de Vereniging Dorpsbelang Hees passen binnen de kaders van Statuten en Huishoudelijk Reglement (hierna: HR)
2. Pas de tekst van artikel 2 van het Huishoudelijk Reglement aan in het eerste en vijfde lid en laat het zevende lid vervallen.
3. Stel een rooster van aftreden voor het bestuur op en maak deze kenbaar.
4. Zorg dat de Vereniging toegankelijk is: heb aandacht voor de toegankelijkheid/gestructureerde vindbaarheid en actualiteit van de website en belangrijke stukken, zoals agenda's en verslagen.
5. Hanteer een strakke bestuursstijl die passend is bij de vereniging. Dit impliceert onder meer dat door het bestuur formele standpunten dienen te worden ingenomen bij ontwikkelingen met enige importantie. Daaraan kunnen betrokken werkgroepen vervolgens verdere uitvoering geven.
6. Neem afscheid van het fenomeen Focusgroepen en richt deze in conform de spelregels en de geboden structuur van de statuten en HR.

7. Richt de werkgroepen goed in en heb aandacht voor de communicatie.
8. Heb aandacht voor en maak specifieke afspraken over de financiële verantwoording van de subonderdelen van de vereniging.
9. Verhelder de positie van het Bouwdorp en Ommetje Hees, mede gelet op de financiële verantwoordelijkheid en juridische aansprakelijkheid die hiermee gepaard gaan. Bezie in dit kader hoe andere bouwdorpen georganiseerd zijn.
10. Wees niet terughoudend in het gebruik van de diverse expertise die er onder de leden van de VDH te vinden is. Inventariseer onder de leden wat hun expertises zijn, leg dit vast en actualiseer de lijst met enige regelmaat.
11. Maak een plan van aanpak om verbeteringen tot stand te brengen, voorzien van een tijdsplanning.

Toelichting

De Vereniging en haar structuur

De VDH heeft een ruime doelstelling. De vereniging richt zich (artikel 3 Statuten) op het versterken/behouden van: het 'dorpse karakter' van Hees en de 'kwaliteit van het woon- en leefmilieu'. Bij dit laatste gaat het volgens artikel 3 om alle denkbare aspecten: bouwen, wonen, verkeer, milieu, groen, gezondheid, welzijn.

De VDH heeft de ambitie om de hele wijk te vertegenwoordigen. Met zo'n 500 adressen slaagt de vereniging hier goed in. Om zoveel mogelijk bewoners lid te laten worden, is de contributie laag.

De VDH dient naar opvatting van de commissie te beseffen dat het een grote vereniging is en erg trots mag zijn op het grote aantal leden. Daarmee kunnen we ons met recht sterk maken en op die manier goed gewicht in de schaal leggen bij vormen van inwonersparticipatie in zowel formele vorm (in het kader van de Omgevingswet) als informele vorm (denk aan lobby, contacten onderhouden met politiek en bestuur/ aan hen ideeën voor de ontwikkeling van Hees aanreiken etc). Hoewel VDH (waar logisch) prima in kaart kan brengen wat de wensen van inwoners van Hees zijn, is de wens van de leden, verenigd in de ALV, leidend.

Uit de statuten en het HR blijkt, logischerwijze, dat de zeggenschap van de VDH berust bij de ALV. De taken en bevoegdheden van het bestuur liggen in beide documenten helder vast.

Het bestuur is te allen tijde verantwoording verschuldigd naar de ALV. De verenigingsstructuur brengt tevens met zich mee dat subonderdelen, zoals (sub)werkgroepen alleen onder de regie van het bestuur kunnen functioneren en binnen de kaders van statuten en huishoudelijk reglement.

Ten overvloede: alleen het Bestuur kan de VDH in rechte vertegenwoordigen. Deze bevoegdheid kan worden gedeeld of worden overgedragen. Dit moet dan worden ingekaderd en altijd schriftelijk worden vastgelegd.

Alle besluiten binnen of namens de VDH moet het bestuur zorgvuldig afwegen en altijd schriftelijk vastleggen. Daarna dienen deze door voorzitter en secretaris gevalideerd te worden. De Statuten vereisen deze nogal formele, maar wel heel duidelijke werkwijze.

Aandachtspunt 1: Zorg dat alle activiteiten van de VDH passen binnen de kaders van Statuten en Huishoudelijk Reglement.

Statuten en Huishoudelijk Reglement

De commissie heeft zich gebogen over de Statuten en het Huishoudelijk Reglement (HR).

De commissie heeft behoudens één aandachtspunt met betrekking tot artikel 2 van dit HR geen suggesties voor aanpassingen en acht deze documenten overigens actueel en adequaat. Met betrekking tot artikel 2 vindt de commissie de woorden 'bezig houden met' te vaag en vindt het belangrijk dat taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden expliciet worden benoemd. Daarmee zou wellicht het zevende lid van artikel 2 kunnen vervallen; dit laatste lid kan zonder de voorgestelde aanpassingen in het eerste en vijfde lid, op meerdere manieren worden gelezen en is met de voorgestelde aanpassingen overbodig.

Artikel 2, eerste lid van het HR

Huidige tekst:

De vereniging kent werkgroepen die zich bezig houden met een bepaald deelaspect van de doelstellingen van de vereniging. Werkgroepen zijn van essentieel belang voor het functioneren van de vereniging in het algemeen en het effectief realiseren van de doelstellingen van de vereniging in het bijzonder. Het bestuur kan werkgroepen instellen of opheffen indien zij dat in het belang van de vereniging acht.

Voorgestelde tekst:

De vereniging kent werkgroepen die een bepaald deelaspect van de doelstellingen van de vereniging trachten te realiseren. Werkgroepen zijn van essentieel belang voor het functioneren van de vereniging in het algemeen en het effectief realiseren van de doelstellingen van de vereniging in het bijzonder. Het bestuur kan werkgroepen instellen of opheffen indien zij dat in het belang van de vereniging acht.

Artikel 2, vijfde lid van het HR

Huidige tekst:

Het bestuur stelt na overleg met een werkgroep schriftelijk vast met welk deelaspect van de doelstellingen van de vereniging de werkgroep zich zal bezig houden. De naam van de werkgroep wordt door het bestuur gekozen op grond van het gekozen deelaspect.

Voorgestelde tekst:

Het bestuur stelt na overleg met een werkgroep schriftelijk vast welk deelaspect van de doelstellingen van de vereniging de werkgroep zal trachten te realiseren. Tevens legt het bestuur vast welke taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, waaronder begrepen mandaat met betrekking tot communicatie naar externen, de werkgroep heeft. De naam van de werkgroep wordt door het bestuur gekozen op grond van het gekozen deelaspect.

Aandachtspunt 2: Pas de tekst van artikel 2 van het Huishoudelijk Reglement aan in het eerste en vijfde lid en laat het zevende lid vervallen.

De commissie wijst tot slot nog nadrukkelijk op de statutaire plicht van het bestuur om een concreet rooster van aftreden bij te houden (statuten, artikel 10, lid 7) en doet de suggestie aan het bestuur om deze op te stellen en helder kenbaar te maken aan de ALV en op de website te vermelden.

Aandachtspunt 3: Stel een rooster van aftreden voor het bestuur op en maak deze kenbaar.

Het bestuur en haar (financiële) verantwoordelijkheid

Het gegeven van een grote vereniging vraagt zorgvuldigheid ten aanzien van de 'interne' participatie: zorg dat de leden voldoende zicht hebben op de activiteiten die door de diverse onderdelen van de vereniging worden ontplooid, waardoor eventueel ook tijdig kan worden bijgestuurd, via vragen aan het bestuur etc. Zorg daarom dat op de website álle relevante ontwikkelingen -op hoofdlijnen- worden gemeld en dat deze site actueel is. Dat vraagt van zowel bestuur als werkgroepen dat regelmatig informatie wordt aangeleverd en wordt gepubliceerd. Voor het bestuur geldt dat bijvoorbeeld de concept-notulen van de ALV binnen kort tijdsbestek ná de desbetreffende ALV op de website worden geplaatst; voor een werkgroep geldt dat met enige regelmaat een update rondom de missie wordt gepost. De adviescommissie tekent daarbij nadrukkelijk aan dat dit een gedragsverandering vergt, die niet automatisch zal worden bewerkstelligd.

Aandachtspunt 4: Zorg dat de Vereniging toegankelijk is: heb aandacht voor de toegankelijkheid/gestructureerde vindbaarheid en actualiteit van de website en belangrijke stukken, zoals agenda's en verslagen.

Het gegeven van een omvangrijke vereniging vraagt tevens om een 'strakke' bestuursstijl. Iedere werkgroep zal moeten handelen binnen de kaders van de statuten en reglementen en een duidelijke, door het bestuur (maar in feite de ALV) gegeven opdracht moeten handelen- en het bestuur zal vriendelijk doch duidelijk moeten 'ingrijpen' indien er bewust danwel onbewust buiten die kaders wordt getreden.

Specifieke aandacht vraagt de verhouding 'zorgen van een specifieke groep bewoners - versus VDH'. Hoe kan het bestuur deze bewoners ondersteunen én tegelijkertijd een standpunt uitdragen dat op breed draagvlak binnen de VDH kan rekenen? Onzes inziens dient het bestuur daarbij in ieder geval het volgende te doen:

- Bij voorgenomen ontwikkelingen in de wijk bekijkt het bestuur of er aanleiding is om als vereniging in actie te komen.
- Als dit het geval is wordt een standpunt voorbereid over de voorgenomen ontwikkeling.

- Hierbij kan worden samengewerkt met omwonenden, maar uiteindelijk beslist het bestuur over de in te nemen standpunten.

Het zou naar onze mening goed zijn als het bestuur bij voorgenomen ontwikkelingen met enige importantie (zoals het klooster) sowieso een formeel standpunt (met randvoorwaarden en aandachtspunten) inneemt waaraan betrokken werkgroepen vervolgens verdere uitvoering kunnen geven. Ten overvloede: zorg ervoor dat werkgroepen het standpunt van de vereniging uitdragen en niet dat van een specifieke groep bewoners/belanghebbenden uit naam van de vereniging

Met transparante communicatie en via de ALV's zijn de standpunten van het bestuur altijd zichtbaar, controleerbaar en bij te sturen voor/door de leden.

Aandachtspunt 5: Hanteer een strakke bestuursstijl. Dit impliceert onder meer dat door het bestuur formele standpunten dienen te worden ingenomen bij ontwikkelingen met enige importantie. Daaraan kunnen betrokken werkgroepen vervolgens verdere uitvoering geven.

Uitgelicht: focusgroepen

De commissie heeft er kennis van genomen dat in 2021 door het bestuur Spelregels Focusgroepen zijn geformuleerd, zoals:

- Focusgroepen zijn tijdelijk en heffen zich op als het thema niet meer actueel is
- Het standpunt van een focusgroep is automatisch dat van het bestuur. De focusgroep vertegenwoordigt zelfstandig de vereniging (zonder nadere afstemming met het bestuur)
- Focusgroepen kunnen zichzelf oprichten, dit gebeurt niet door het bestuur
- Ook niet-leden kunnen een focusgroep oprichten (wel moet de ambitie aanwezig zijn om lid te worden)

De commissie acht deze spelregels niet passend binnen (lees: in strijd met) de kaders van de statuten en HR en constateert voorts dat het fenomeen focusgroepen niet bestaand is in deze documenten.

De commissie raadt aan afscheid te nemen van het fenomeen Focusgroepen en de spelregels en de geboden structuur van de statuten en HR ter hand te nemen. De focusgroepen zouden kunnen opgaan in bestaande werkgroepen, dan wel een eigen, nieuwe (wellicht tijdelijke) werkgroep kunnen vormen.

Aandachtspunt 6: Neem afscheid van het fenomeen Focusgroepen en richt in conform de spelregels en de geboden structuur van de statuten en HR.

Uitgelicht: drie specifieke werkgroepen

Drie (van de zes) werkgroepen van de VDH vragen om extra aandacht.

De werkgroep Leefomgeving is er wel, maar hoe deze functioneert is de commissie niet duidelijk. Wel hangen de meeste focusgroepen aan deze werkgroep, maar we weten niet hoe dat in de praktijk werkt. Op het moment, dat (de) focusgroepen opgaan in bestaande werkgroepen of zelf een werkgroep worden, lijkt het de commissie logisch dat het bestuur zorgvuldig kijkt naar de positie van de werkgroep Leefomgeving.

Enigszins vergelijkbaar met het bovenstaande is de werkgroep Cultuur. Ook deze werkgroep is voor de commissie eigenlijk onzichtbaar. Of het moet zijn, dat allerlei activiteiten in Hees onder deze werkgroep vallen: Happy Hees, het Ommetje, de Kribjesroute en de Open Tuinendag. Maar dit zijn feitelijk eenmalige (jaarlijks terugkerende) projecten. Die kunnen naar het inzicht van de commissie op projectbasis een beroep doen op ondersteuning vanuit de VDH. Uitgangspunt is dan, dat we deze activiteiten koesteren en die ondersteunen waar nodig. Wanneer het om financieringen gaat vanuit de VDH, wordt die verantwoordelijkheid ook verwacht van de organisatie van deze activiteiten.

Een algemene opmerking tot slot met betrekking tot de werkgroepen: kijkende naar de jaarafrekening over 2025 en de begroting voor 2026 constateert de commissie dat een duidelijk inzicht in met name de financiën van de werkgroepen ontbreekt. Gegevens staan teveel verspreid door de stukken heen en zijn mede daardoor lastig te volgen. Een duidelijk onderscheid tussen enerzijds de bijdragen/financieringen vanuit de organisatie van de VDH (in dit geval het bestuur) en anderzijds vanuit de activiteiten, die door werkgroepen of projecten worden verricht, lijkt ons een goede oplossingsrichting.

Aandachtspunt 7: Richt de werkgroepen goed in en heb aandacht voor de communicatie.

Aandachtspunt 8: Heb aandacht voor en maak specifieke afspraken over de financiële verantwoording van de subonderdelen van de vereniging.

En tenslotte de werkgroep Bouwdorp. Tijdens de laatste ALV zijn er, met name ook vanuit de kascommissie, vragen gesteld over de (ook financiële) relatie tussen de VDH en het Bouwdorp. Het ging met name over de vraag in hoeverre de VDH er onder lijdt wanneer het Bouwdorp in financiële problemen komt, zonder dat het bestuur van de VDH daarvan op de hoogte kan zijn, Door het bestuur is toegezegd dat dit zal worden uitgezocht. De commissie meent dat het Bouwdorp net als Happy Hees enz. een jaarlijks terugkerende activiteit is in Hees, die zeer wordt gewaardeerd en die de VDH graag zou moeten willen behouden en waar nodig ondersteunen. De commissie raadt aan het Bouwdorp, net zoals het Ommetje Hees, nader onder de loep te nemen en de positie van deze activiteiten te verhelderen. Een eerste stap daartoe is te bezien, hoe andere bouwdorpen juridisch zijn ingericht en hoe de geldstromen zijn ingericht.

Aandachtspunt 9: Verhelder de positie van het Bouwdorp en Ommetje Hees, mede gelet op de financiële verantwoordelijkheid en juridische aansprakelijkheid die hiermee gepaard gaan. Bezie in dit kader hoe andere bouwdorpen georganiseerd zijn.

Tot slot

De vereniging bestaat louter uit vrijwilligers, dat geldt ook voor het bestuur. De taken, zeker die van het bestuur, zijn evenwel niet vrijblijvend en brengen een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Wij gunnen het bestuur dat zij bijvoorbeeld 1 à 2 keer per jaar kunnen sparren met een groepje, zoals de onderhavige commissie, over bijvoorbeeld governance kwesties waar zij tegenaan lopen. Er is heel veel expertise binnen de leden van de vereniging te vinden, ook op dit vlak. Benut die expertise, juist ook van buiten de groep mensen die vele uren op bewonderenswaardige wijze steken in het volbrengen van de missies van de diverse

werkgroepen: een frisse blik van buiten, zoals nu ook gevraagd is, kan nooit kwaad en maakt wellicht zorgelozer besturen mogelijk. Naar ons idee kan er op deze manier ook meer betrokkenheid worden gekregen van mensen die wat beperkter tijd in de vereniging kunnen steken. De vereniging is van ons allemaal en iedereen kan zijn steentje bijdragen!

De leden van de onderhavige commissie willen hierin desgewenst graag een rol spelen.

Aandachtspunt 10: Wees niet terughoudend in het gebruik van de diverse expertise die er onder de leden van de VDH te vinden is. Inventariseer onder de leden wat hun expertises zijn, leg dit vast en actualiseer de lijst met enige regelmaat.

Indien het bestuur besluit de aandachtspunten en suggesties van de adviescommissie ter harte te nemen en deze te implementeren, vraagt dat het nodige van het bestuur. Goed zal moeten worden bezien of en welke taken bij het huidige bestuur kunnen worden belegd en op welk tempo. Tevens zal moeten worden bezien of en hoe andere leden daarbij worden betrokken. Dat vraagt om een gedegen plan van aanpak, voorzien van een tijdsplanning.

Aandachtspunt 11: Maak een plan van aanpak om verbeteringen tot stand te brengen, voorzien van een tijdsplanning.